

2.10

Wagony Waggons Wagons

ELEMENTEM CHARAKTERYSTYCZNYM dla obozu Stutthof były wagoniki kolejki wąskotorowej. Służyły do przewożenia więźniów obozu, do transportu materiałów budowlanych oraz innych surowców wykorzystywanych do produkcji w pobliskich warsztatach obozowych. W połowie 1944 r. dwa wagony przystosowano do roli „ruchomej komory gazowej”. Uśmiercono w niej chore i starsze więźniarki Żydówki z tzw. „Strumpfstopfkommando” (komando cerowaczek pończoch): „Brigada składała się z 60-70 kobiet, przeważnie Żydówek. Zapowiedziany wagon był przydzielany do lokomotywy, a czasem nawet do pociągu towarowego i rzeczywiście odjeżdżał z tym smutnym ładunkiem. Stacja była w pobliżu krematorium, które z szynami łączyło się z kolejką wąskotorową. Gdy pociąg umarłych przejechał jedną czy dwie stacje, zwracał z powrotem i podjeżdżał wprost pod krematorium”.

Relacja A. Coradello

EIN CHARAKTERISTISCHES Merkmal des Lagers Stutthof waren die Waggons der Schmalspurbahn. Sie dienten zur Beförderung sowohl der Häftlinge des Lagers, als auch der Baumaterialien und anderer Rohmaterialien, die in den nahe gelegenen Lagerwerkstätten benutzt wurden. Mitte 1944 wurden zwei Waggons als „bewegbare Gaskammern“ umgebaut. Darin wurden alte und kranke jüdische Frauen aus dem so genannten „Strumpfstopfkommando“ getötet: „Die Brigade bestand aus 60-70 Frauen, meistens Jüdinnen. Der angekündigte Waggon wurde an die Lokomotive angehängt, manchmal sogar an einen Güterzug, und fuhr tatsächlich mit seiner traurigen Ladung ab. Die Station befand sich in der Nähe des Krematoriums, das mit Schienen mit der Schmalspurbahnlinie verbunden war. Nachdem der Totenzug eine oder zwei Stationen weiter gefahren war, kehrte er zurück und kam direkt zum Krematorium”.

Bericht von A. Coradello

VERY CHARACTERISTIC TRAITS of the Stutthof Camp were the wagons of the narrow-gauge railway. They were used for transporting the camp's inmates, but also the building materials and other resources used in the camp's workshops. In the middle of 1944 two wagons were rebuilt as the „moving gas chambers”. Sick and old Jewish women from the so-called „Strumpfstopfkommando” (commando of stocking darners) were executed there: „The group consisted of 60-70 women, mostly Jewish. The appointed wagon was attached to the engine, sometimes even to a goods train, and actually went away with its sad load. The station was close to the crematory, combined with narrow-gauge tracks with the main track. When the train of the dead went one or two stations further, it turned back and came directly to the crematory”.

Report of A. Coradello

Stutthof

Muzeum Stutthof w Sztutowie
MIĘDZYNARODOWY OŚRODEK KONCENTRACJI I EDUKACJI (1939-1945)